

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет гуманітарно-педагогічний
Кафедра української філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету здоров'я, психології,
фізичної культури та спорту
Євген ПАВЛЮК
2022 р.

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна Академічна мовна культура дослідника

Освітньо-наукова програма Психологія

Рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Царалунга Інна Богданівна
Профайл викладача	https://ukr.khmnu.edu.ua/czaralunga-inna-bogdanivna/
E-mail викладача(ів)	tsaralunhai@khmnu.edu.ua
Контактний телефон	заповнюється за домовленістю
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=7856
Навчальний рік	2022-2023
Консультації	Очні: за розкладом; онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Форма семестрового контролю			
				Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота здобувача	Самостійна робота, в т.ч. ІРС	Курсовий проект	Курсова робота	Залік	Іспит
						Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
О	Д	1	1	3	90	34	17		17		56			+	

Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна «Академічна мовна культура дослідника» – обов'язковий компонент загальної підготовки здобувачів наукового ступеня доктора філософії, покликаний формувати академічну мовну культуру здобувачів, ознайомити їх з особливостями оформлення результатів наукових досліджень. Дисципліна викладається для студентів усіх форм навчання. Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації, лекції-бесіди, лекції-диспути, лекції-конференції); практичні заняття (з використанням інтерактивних технологій, практичних завдань тощо), самостійна робота (індивідуальні завдання). Використання навчального середовища Moodle та програми для організації відеоконференцій Zoom..

Пререквізити: вихідна

Кореквізити: Методологія дисертаційного дослідження з психології, Управління науковими проектами, Наукометрія, Іноземна мова: іншомовна комунікація.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни – формувати академічну мовну культуру здобувачів академічної кваліфікації доктора філософії.

Завдання дисципліни: формування загальних та спеціальних компетентностей щодо здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати значущі комплексні проблеми професійної та/або дослідницько інноваційної діяльності у сфері психології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення; здатності працювати в міжнародному контексті; здатності розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності; здатності ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері психології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство та відповідальність під час їх реалізації; забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності; здатності оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним; уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства.

Очікувані результати навчання

Здобувач, який успішно завершив вивчення дисципліни, має вміти: планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики; критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок; розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів; вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема лекції*	Тема практичного заняття	Самостійна робота здобувачів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1-2	Мова як основний засіб людського спілкування.	Мова як основний засіб людського спілкування.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання індивідуальних домашніх завдань.	3	8, с. 44–45; 12, с. 8–14; 13.
3-4	Стилі сучасної української мови	Стилі сучасної української мови	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання індивідуальних домашніх завдань.	3	3, с. 7–12, 4, с. 103–160; 229–275; 8, с. 5–13; 13.
5-6	Науковий стиль як функційний різновид сучасної української мови	Науковий стиль як функційний різновид сучасної української мови	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання тестових завдань.	4	3, с. 7–71, 241–302; 4, с. 37–51; 5; 7; 8, с. 49–56; 13.
7-8	Академічна доброчесність. Фахова термінологія.	Академічна доброчесність. Фахова термінологія.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання індивідуальних домашніх завдань.	4	4, с. 56–62; 5; 8, с. 45–51; 10; 11; 14.
9-10	Вимоги до оформлення результатів наукових досліджень.	Вимоги до оформлення результатів наукових досліджень.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до письмового опитування.	4	1, с. 275–290; 2, с. 131–180; 5; 8, с. 67–86.
11-12	Наукова стаття: вимоги до змісту та оформлення.	Наукова стаття: вимоги до змісту та оформлення.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до написання самостійної роботи.	4	5, с. 78–82; 6; 8, с. 43–49.
13-14	Культура усного фахового спілкування.	Культура усного фахового спілкування.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до написання самостійної роботи.	4	3, с. 28–73; 4, с. 25–34, 11; 8, с. 73–87.
15-16	Публічний виступ як різновид усного наукового мовлення.	Публічний виступ як різновид усного наукового мовлення.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання індивідуальних домашніх завдань.	4	7; 8, с. 98–103, 13.

17	Організація самостійної наукової роботи.	Організація самостійної наукової роботи.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до написання контрольної роботи.	4	1, с.132–138; 2, с.78–82; 3, с.24–29; 4, с.76–79; 8, с.134–139.
----	--	--	---	---	---

*Примітка. Лекції і практичні заняття проводяться один раз на два тижні по дві години (чисельник чи знаменник відповідно до розкладу занять).

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Здобувач зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, заплановані завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі. До практичних занять здобувач має підготуватися за відповідною темою. Набуті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок визнання та перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті (<http://surl.li/codwt>), п.4. «Визнання і зарахування результатів навчання, набутих особою»

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися правил академічної доброчесності (Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Хмельницькому національному університеті) (<http://surl.li/coani>).

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання академічних досягнень аспіранта здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за чотирибальною шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих її видів робіт. Здобувач, який не набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу і виконання індивідуального завдання, вважається невстигаючим.

Оцінювання роботи здобувачів протягом семестру здійснюється за виконанням завдань практичних занять і завдань для самостійної роботи. Оцінка за практичне заняття виставляється за чотирибальною шкалою і містить оцінювання таких елементів:

- 1) знання програмного матеріалу;
- 2) вміння самостійно виконувати завдання, проводити аналіз отриманих результатів;
- 3) вміння формувати та обґрунтовувати судження.

Оцінка за підготовку статті містить оцінювання таких елементів;

- наявність необхідних елементів (текстової частини, списку використаних джерел тощо).
- рівень самостійності при підготовці матеріалу;
- своєчасність підготовки статті;
- відсутність академічного плагіату та самоплагіату (рівень унікальності не менше 70%).
- відповідність формальним вимогам до підготовки публікації (форматування структурних складових статті та переліку посилань).

Якщо здобувач отримав незадовільні оцінки за різні види діяльності («2»), то він має перездати їх в установленому порядку, але обов'язково до терміну підсумкового контролю. У випадку, коли здобувач не виконав індивідуальний план з дисципліни у заплановані терміни без поважних причин, то під час відпрацювання заборгованості при позитивній відповіді йому виставляється оцінка «задовільно».

На основі результатів поточного контролю і оцінювання робіт різних видів виставляється підсумкова семестрова оцінка.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання здобувачів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота				Семестровий контроль	
Письмове опитування	Самостійна робота		Контрольна робота	Тестування	ІДЗ			Залік
1	1	2	1	1	1	2	3	4
ВК: 0,1	0,2		0,3	0,2	0,2			0

Умовні позначення: ВК – ваговий коефіцієнт.

Оцінювання роботи здобувачів заочної форми навчання здійснюється шляхом аналізу підготовленої наукової публікації за складовими, аналогічними для здобувачів денної форми навчання.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання		
A	4,75–5,00	5	Зараховано	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4		Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4		Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Не зараховано	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2		Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Питання для підсумкового самоконтролю з дисципліни

- 1 Стиль спілкування: сутність і типологія.
- 2 Мовна особистість: сутність і типологія.
- 3 Стилїстика як розділ мовознавства.
- 4 Стилїові різновиди української мови (сутність, критерії виділення).
- 5 Історія лїнгвостилїстичних досліджень української мови.
- 6 Науковий стиль української мови (загальна характеристика). Основні стилїові ознаки наукового стилїу.
- 7 Абстрагованість наукового стилїу. Підкреслена логїчність наукового стилїу.
- 8 Жанрові особливості наукового стилїу. Основні жанри наукового стилїу.
- 9 Становлення і розвиток наукового стилїу української мови.
- 10 Усне і писемне спілкування.
- 11 Академічна доброчесність як сукупність правил провадження наукової діяльності.
- 12 Текст: сутність, типологія, історія вивчення.
- 13 Культура мови і культура мовлення.
- 14 Комунїкативні ознаки культури мовлення.
- 15 Критерії культури мовлення.
- 16 Шляхи підвищення особистої культури мовлення.
- 17 Сутність і специфіка публічної монологїчної мови.
- 18 Структура професїйної публічної промови.
- 19 Оратор і аудиторія, виголошення публічної промови.
- 20 Рубрикація і нумерація наукового тексту.
- 21 Правила оформлення ілюстрацій, таблиць, формул.
- 22 Загальні правила цитування і посилання на використані джерела.
- 23 Оформлення списку використаних джерел.
- 24 Оформлення додатків. Затвердження наукових документів.
- 25 Оформлення рефератів.
- 26 Оформлення курсових робіт.
- 27 Оформлення дипломних робіт.
- 28 Оформлення відгуків і рецензій.
- 29 Засоби вираження спеціальних реалій, категорій, понять.
- 30 Словники як джерело інформації. Роль словників у підвищенні мовної культури.
- 31 Термін у системі професїйного мовлення.
- 32 Історія української термінології. наукова термінологія
- 33 Сучасна фахова термінологія (загальна характеристика).
- 34 Наукова література як основне джерело фахових знань.
- 35 Конспектування друкованого джерела наукової інформації.
- 36 Конспектування наукової інформації, що сприймається на слух.
- 37 Анотування наукового джерела мова.
- 38 Реферування наукового джерела.
- 39 Рецензування наукового джерела.
- 40 Підготовка і написання наукової доповіді.

- 41 Підготовка до участі у науковій дискусії, полеміці.
- 42 Підготовка і написання наукової статті.

Рекомендована література

Основна

- 1 Колісніченко Е. В. Основи наукових досліджень: конспект лекцій. Суми: Сумський державний університет, 2012. 83 с.
- 2 Конверський А. Є. Основи методології та організації наукових досліджень: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
- 3 Мокін Б. І., Мокін О. Б. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2014. 180 с.
- 4 Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: навчальний посібник з алгоритмічними приписами. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 392 с.
- 5 Розширений глосарій термінів та понять із академічної доброчесності. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/yak-pidtrimati-akademichnu-dobrochesnist-v-universiteti-mon-rozrobilo-ta-nadislalo-na-zvo-rekomendaciyi-z-akademichnoyi-dobrochesnosti> (дата звернення: 15.08.2021)
- 6 Семеног О.М. Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти: навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 216 с.
- 7 Семеног О.М., Семеног О. В. Академічна культура – основа дослідницького навчання в університеті. Суми, 2017. 232 с.
- 8 Торчинський М. М. Культура наукової мови: електронний навчальний посібник. Хмельницький: ХНУ, 2012. 264 с.

Додаткова

- 9 Квіск М. Університет в добу змін. Інституції і академічні кадри в умовах зростаючої конкуренції / перекл. з польської Р. Скакун; наукова редакція Т. Фініков. Київ: Таксон, 2018. 474 с.
- 10 Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Хмельницького національного університету. URL: http://vzia.khnu.km.ua/wp-content/uploads/sites/13/2020/02/Kodeks_dobrochesnosti.pdf (дата звернення: 15.08.2021)
- 11 Колоїз Ж. В. Академічне письмо та риторика: практикум. Кривий Ріг: КДПУ, 2018. 196 с.
- 12 Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація. Київ: Академія, 2012. 288 с.
- 13 Національний освітній глосарій: вища освіта / за ред. В. Г. Кременя. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. 100 с.
- 14 Положення про дотримання академічної доброчесності в Хмельницькому національному університеті. URL: <http://vzia.khnu.km.ua/wp-content/uploads/sites/13/2016/10/Polozhennya-akademichna-dobrochesnist.pdf> (дата звернення: 15.08.2021)
- 15 Хоружий Г. Ф. Європейська політика вищої освіти: монографія. Полтава: Дивосвіт, 2016. 384 с.